Проект

М О Т И В И
към Закон за изменение и допълнение на Закон за данъците върху доходите на физическите лица

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗИД на ЗДДФЛ) е изготвен с цел усъвършенстване на данъчното законодателство. В тази връзка са направени следните предложения за промяна:

1. Систематично уреждане в ЗДДФЛ на нови, по-високи размери на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания, както и на възможността за авансовото им ползване през годината.

- **Причините, които налагат приемането на предложената мярка**

Необходимостта от предлаганата мярка е обусловена от нарастващите разходи за отглеждане и възпитание на децата, както и от необходимостта от предоставяне на по-ефективна данъчна подкрепа за семействата.

По отношение на данъчното облекчение за деца с увреждания, увеличаването на неговия размер отчита значително по-високите разходи, които тези семейства понасят за медицински грижи, рехабилитация, специализирано обучение, помощни средства и ежедневна подкрепа. Предлаганата промяна е насочена към осигуряване на по-адекватна финансова подкрепа за домакинствата, които се грижат за деца с трайни увреждания.

Размерите на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания от 2021 г. до 2026 г. се определят ежегодно със Закона за държавния бюджет, докато основната материалноправна уредба на облекченията се съдържа в ЗДДФЛ. Това води до уреждане на една материя в два нормативни актаи до необходимост размерите на данъчните облекчения да се предвиждат всяка година чрез Закона за държавния бюджет, в случай че се цели запазване на действащяия за предходната година размер или неговото увеличаване.

- **Целите, които се поставят**

С предложението се цели систематично уреждане в ЗДДФЛ на нови, по-високи размери на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания, както и на възможността за авансовото им ползване през данъчната година. По този начин ще се постигне трайното уреждане в ЗДДФЛ на размерите на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания, като същевременно се предвижда тяхното увеличаване спрямо размерите, прилагани през периода 2022 – 2026 г. По този начин се осигуряват по-голяма предвидимост, яснота, последователност и правна сигурност при прилагането на закона от физическите лица, работодателите и органите по приходите.

Увеличаването на размера по двете данъчни облекчения има за цел да увеличи разполагаемия доход на домакинствата с деца, като по този начин допринесе за повишаване на тяхното благосъстояние и увеличаване на финансовата подкрепа, свързана с отглеждането на деца. По този начин ще се постигне запазване на данъчната политика за подкрепа на данъчно задължените лица (родители, настойници, попечители или приемни родители) чрез намаляване на данъчната тежест, като същевременно се увеличава размерът на данъчните облекчения и се създават условия за повишаване на разполагаемия доход на лицата, които ги ползват. Запазва се и възможността данъчните облекчения да се ползват авансово през данъчната година, с което се осигурява по-навременна финансова подкрепа за правоимащите лица.

- **Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Предложените промени в проекта на акт ще доведат до въздействие върху държавния бюджет поради увеличения размер на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания. Не се очаква въздействие върху общинските бюджети, както и допълнителна финансова тежест за данъчно задължените лица.

- **Очаквани резултати от прилагането**

Очаква се увеличените данъчни облекчения да окажат положително въздействие върху финансовото състояние на работещите родители съответно настойници, попечители или приемни родители и да допринесат за подобряване на условията за отглеждане и развитие на децата.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

2. Въвеждане на данъчно облекчение за детско развитие за разходи за здравни, образователни и спортни дейности на деца

- **Причините, които налагат приемането на предложената мярка**

Необходимостта от предлаганата мярка е обусловена от нарастващите разходи на семействата, свързани с отглеждането, възпитанието и развитието на децата, както и от необходимостта от предоставяне на допълнителна целева данъчна подкрепа за разходи, които имат непосредствено значение за тяхното здраве, образование и физическо развитие.

Разходите за здравни, образователни и спортни дейности представляват съществена част от разходите на домакинствата с деца. Осигуряването на достъп до допълнителни образователни дейности, спорт, здравни грижи и свързаните с тях стоки и услуги допринася за пълноценното развитие на децата, но същевременно е свързано с допълнителна финансова тежест за семействата.

Съществуващите данъчни облекчения за деца и за деца с увреждания предоставят обща данъчна подкрепа на правоимащите лица, без размерът на облекчението да е обвързан с конкретни разходи, направени за детето. Поради това се предлага въвеждането на ново данъчно облекчение за детско развитие, което да допълни действащите форми на данъчна подкрепа и да бъде насочено конкретно към действително извършени през данъчната година разходи за стоки и услуги във връзка със здравни, образователни и спортни дейности на ненавършили пълнолетие деца.

Предвижда се размерът на данъчното облекчение да бъде диференциран според броя на децата, като от сумата от годишните данъчни основи се приспадат до 2 000 евро при едно дете, до 4 000 евро при две деца и до 6 000 евро при три и повече деца, при наличие на предвидените в закона условия.

Предвижда се ползването на облекчението да бъде обвързано с документално доказване на извършените разходи и тяхното плащане при поискване от органите по приходите. По този начин, наред с предоставянето на целева подкрепа за семействата, мярката създава предпоставки за повишаване на прозрачността при извършването на съответните дейности и за насърчаване на документирането на извършените доставки на стоки и услуги.

- **Целите, които се поставят**

С предложението се цели въвеждането на допълнителна целева данъчна подкрепа за семействата с ненавършили пълнолетие деца чрез намаляване на данъчната им тежест във

връзка с действително извършени разходи за здравни, образователни и спортни дейности на децата.

Мярката е насочена към насърчаване на семействата да инвестират в здравето, образованието и физическото развитие на децата, като част от направените за тази цел разходи се отчита при определянето на годишната данъчна основа.

Същевременно с изискването за наличие и съхраняване на документи за закупените стоки и извършените услуги и за тяхното плащане се цели насърчаване на документирането на съответните доставки и повишаване на данъчната дисциплина при извършването на тези дейности.

- **Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Предложената промяна ще окаже въздействие върху държавния бюджет, доколкото ползването на новото данъчно облекчение ще доведе до намаляване на сумата от годишните данъчни основи на правоимащите лица и съответно на дължимия от тях данък върху доходите.

Не се очаква въздействие върху общинските бюджети, както и допълнителна финансова тежест за данъчно задължените лица.

- **Очаквани резултати от прилагането**

Очаква се въвеждането на данъчното облекчение за детско развитие да допринесе за увеличаване на разполагаемия доход на семействата, които извършват разходи за здравни, образователни и спортни дейности на своите деца, и да намали част от финансовата тежест, свързана с тези разходи.

Очаква се мярката да насърчи извършването на разходи, свързани със здравето, образованието и физическото развитие на децата, като по този начин допринесе за създаването на по-добри условия за тяхното пълноценно развитие.

Обвързването на данъчното облекчение с документално доказани разходи се очаква да насърчи изискването и издаването на документи при придобиването на съответните стоки и услуги и да допринесе за повишаване на прозрачността и данъчната дисциплина при осъществяването на тези дейности.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

3. Отпадане на дублиращото задължение за предоставяне на информация за целите на автоматичния обмен на информация

- **Причини, които налагат приемането на предложената мярка**

Към момента за изплатени доходи от трудови правоотношения в полза на чуждестранни физически лица, местни на друга държава - членка на Европейския съюз, работодателите предоставят информация, подавайки както справка по чл. 73, ал. 6, така и справка по чл. 73а, ал. 5 от ЗДДФЛ. Това води до дублиране на информация и административна тежест за задължените лица.

- **Целите, които се поставят**

Предложението цели оптимизиране на регулаторната уредба и премахване на дублираща се информация чрез попълване на информацията за целите на автоматичния обмен само в една справка и само за изплатени доходи от трудови правоотношения в полза на

чуждестранни физически лица, местни на друга държава - членка на Европейския съюз. По този начин се намаляваа административната тежест чрез премахване на задължението за подаване на справка по чл. 73а, ал. 5, като необходимата информация ще се подава единствено чрез справката по чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ.

- **Финансови и други средства, необходими за прилагането на уредбата**

Предложените промени в проекта на акт няма да доведат до въздействие върху държавния и общинските бюджети. Не се очаква допълнителна финансова тежест за данъчно задължените лица.

- **Очаквани резултати от прилагането**

Оптимизация на процеса по предоставяне на информация в НАП и реално намаляване на административната тежест за работодателите, чрез подаване единствено на справката по чл. 73, ал. 6 от ЗДДФЛ.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

4. Изменение на начина, по който се публикува заповедта за утвърждаване на формата на информацията за целите на автоматичния обмен на информация с държавите членки на ЕС, които пенсионноосигурителните и застрахователните дружества подават, като вместо да се обнародва в „Държавен вестник“, заповедта се публикува на интернет страницата на НАП.

- **Причини, които налагат приемането на предложената мярка**

Процедурата по обнародване в „Държавен вестник“ на заповедта и приложенията към нея представлява ненужно утежнение, което ограничава възможността за своевременно въвеждане на необходимите технически и съдържателни промени. С оглед на обстоятелството, че форматът на информацията е структуриран чрез технически спецификации във вид на XML и XSD файлове, същият е по своята същност неподходящ за обнародване в „Държавен вестник“. Публикуването води не само до административна неефективност, но и до оскъпяване на процеса поради дължими такси.

- **Целите, които се поставят**

Облекчаване на административната тежест за НАП и данъчно задължените лица.

- **Финансови и други средства, необходими за прилагането на уредбата**

Предложените промени в проекта на акт няма да доведат до въздействие върху държавния и общинските бюджети. Не се очаква допълнителна финансова тежест за данъчно задължените лица.

- **Очаквани резултати от прилагането**

Осигуряване на по-лесен и достъпен начин за публикуване на промени във формата на информацията за целите на автоматичния обмен на информация с държавите членки на Европейския съюз.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

5. Мерки, свързани с необходимост от изрично уточняване и уреждане на реда, лицата и сроковете за деклариране и подаване на информация при преобразуване на дружества

- **Причини, които налагат приемането на предложената мярка**

С предлаганите мерки се създава и уточнява редът за деклариране на дължимите данъци с декларацията по чл. 55, ал. 1 от ЗДДФЛ в случаите на преобразуване на дружество (сливане, вливане, разделяне) и заличаване/прекратяване. Към момента ЗДДФЛ не е изрично уредена такава хипотеза. Промяната е с цел хармонизация с предложените промени в Закона за корпоративното подоходно облагане.

В тази връзка са и промените в разпоредбите по отношение на подаване на информация за изплатени доходи, включително за целите на задължителния автоматичен обмен.

- **Целите, които се поставят**

Предложението цели изясняване и уеднаквяване на задълженията на предприятията за деклариране и подаване на информация в случаите на преобразуване на дружество и заличаване/прекратяване.

- **Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Промените, които се предвиждат в ЗДДФЛ, не са свързани с допълнителни разходи за данъчно задължените лица и за прилагането им не са необходими допълнителни бюджетни средства.

- **Очаквани резултати от прилагането**

Предложението би допринесло за предотвратяване на разнопосочно тълкуване на разпоредбите за деклариране на дължимите данъци и подаване на информация в случаите на преобразуване и заличаване/прекратяване.

- **Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

6. Промени, свързани с преизчисляване на размерите в административнонаказателните разпоредби

- **Причини, които налагат приемането на нормативния акт**

Основната причина е, че размерът на част от глобите и имуществените санкции в данъчното законодателство не е актуализиран от 2007 г. насам. За близо 20 години инфлацията и икономическият растеж са обезценили санкциите, които вече имат символичен характер и са загубили превантивния и възпиращия си характер. Съществува и вътрешен дисбаланс

между различните данъчни закони, а сегашните размери не отговарят на изискванията на ЕС за ефективни и пропорционални санкции.

- **Цели, които се поставят с предлаганите изменения**

Законопроектът цели въвеждането на икономически обоснован подход за индексация на санкциите, съобразен с периода на последното им изменение и действащата национална валута.

- **Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба**

Приемането и прилагането на предложения законопроект не изисква разходването на допълнителни средства от държавния бюджет. Административните органи разполагат с необходимия капацитет и инфраструктура за налагане и събиране на актуализираните размери на наказанията.

- **Очаквани резултати от прилагането на законопроекта**

Предлага се актуализиране на размерите на глобите и имуществените санкции в административнонаказателните разпоредби на ЗДДФЛ, като за такива, които не са променяни до 2019 г., каквито са тези по ЗДДФЛ, се предвижда размерите им в левове да бъдат заменени със същите размери, но в евро. По този начин се отчитат дългогодишните инфлационни процеси и се осъвременява тежестта на наказанията. Също така се очаква:

- повишаване нивата на доброволно спазване на данъчните и осигурителните задължения от страна на задължените лица;

- засилване на усещането за справедливост в обществото и защита на лоялните данъкоплатци чрез ефективно санкциониране на недобросъвестните субекти;

- положително въздействие върху приходната част на държавния бюджет в резултат на повишения дисциплиниращ ефект и оптимизираното събиране на публични вземания.

- **5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз**

Направеното предложение не съдържа разпоредби, произтичащи от актове на Европейския съюз. Предложението не противоречи на основните принципи и разпоредби на правото на Европейския съюз. Мярката не подлежи на нотификация по реда на Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 година, установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество.

Към проекта е изготвена частична предварителна оценка на въздействието съгласно чл. 20, ал. 2 от Закона за нормативните актове (ЗНА) и чл. 30б от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Съгласно чл. 26, ал. 3 от ЗНА проектът на акт заедно с мотивите към него, частичната предварителна оценка на въздействието и становището на дирекция „Координация и модернизация на администрацията“ на Министерския съвет са публикувани на интернет страницата на Министерството на финансите, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет.

Предвид изложеното, проектът на акт ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на финансите за провеждане на обществени консултации в 30-дневен срок съгласно чл. 26, ал. 4 от Закона за нормативните актове. За постъпилите становища е съставена справка по чл. 26, ал. 5 от ЗНА, която е публикувана на интернет страницата на Министерството на финансите, както и на Портала за обществени консултации към Министерския съвет.